

**Балтийский отдел Группы экспертов ООН по географическим
названиям**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР
ГЕОГРАФИЧЕСКИХ НАЗВАНИЙ
УКРАИНЫ**

**STATE REGISTER OF GEOGRAPHICAL
NAMES OF UKRAINE**

Создание и ведение Государственного реестра географических названий Украины реализуется на основании законодательных актов:

- **Закона Украины «О географических названиях» от 31 мая 2005 г. № 2604-IV**
- **Положения о Государственном реестре географических названий, утвержденного постановлением Кабинета Министров Украины 11 мая 2006 г. № 622.**

The formation and management of the State Register of Geographical Names of Ukraine is realized under acts of legislation:

- **the Law of Ukraine “About geographical names” from May 31, 2005, No. 2604-IV**
- **the Thesis on the State Register of Geographical Names approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from May 11, 2006, No. 622**

Необходимость создания Государственного реестра географических названий:

- **потребности картографии в стандартизированных географических названиях**
- **часть национальной инфраструктуры геопространственных данных Украины**
- **потребности органов государственной власти, местного самоуправления, организаций, СМИ, граждан в официальной информации о географических названиях**
- **сохранение географических наименований как части исторического и культурного наследия Украины**

Necessity for creation of the State Register of Geographical Names:

- **standardized geographical names are needed for cartography**
- **geographical names are a part of national infrastructure of geospatial data of Ukraine**
- **demands of government authorities, local government authorities, organizations, mass media and citizens for official information about geographical names**
- **conservation of geographical names as a part of historical and cultural heritage of Ukraine**

Разработаны нормативно-технические документы:

- **Кодекс устоявшейся практики «Структура и содержание Государственного реестра географических названий» (2009 г.)**
- **Технический проект «Создание и ведение Государственного реестра географических названий» (2011 г.)**

The following normative and methodological documents were developed:

- **Code of established practice “Structure and Content of the State Register of Geographical Names of Ukraine” (2009)**
- **Technical project “Formation and Maintenance of State Register of Geographical Names of Ukraine” (2011)**

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ГЕОГРАФИЧЕСКИХ НАЗВАНИЙ

STATE REGISTER OF GEOGRAPHICAL NAMES

**ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАЗВАНИЯ (ТОПОНИМЫ)
УКРАИНЫ**

GEOGRAPHICAL NAMES (TOPONYMS) OF UKRAINE

**ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАЗВАНИЯ (ТОПОНИМЫ)
ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН**

**GEOGRAPHICAL NAMES (TOPONYMS) OUTSIDE OF
UKRAINE**

- **названия населенных пунктов и других объектов административно-территориального деления (ойконимы, хоронимы)**
names of localities and administrative-and-territorial units (oikonyms, choronyms)
- **названия физико-географических объектов (гидронимы, оронимы, названия ландшафтных единиц)**
(names of physiographic features (hydronyms, oronyms, hydrooronyms, landscape names)
- **названия социально-экономических объектов (дромонимы, урбанонимы)**
names of socioeconomic features (dromonyms, urbanonyms)
- **названия объектов природно-заповедного фонда (экотопонимы)**
names of nature reserve features (ecotonyms)

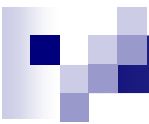

Разработана методическая документация:

- **Кодекс установившейся практики «Топонимическое руководство (для издателей карт и других издателей), в котором собраны и обобщены основные принципы и правила написания географических наименований Украины на государственном языке и утвержденной латинице согласно норм и правил украинского правописания**

Guidance documents have been developed:

- **Codes of established practice “Toponymic guidelines for map and other editors”, in which main principles and rules of writing of Ukrainian geographical names in Ukrainian (official) language and approved Ukrainian Romanization System in compliance with norms and rules of the Ukrainian Orthography are collected and generalized**

-
- **«Инструкция по нормализации названий населенных пунктов и других объектов административно-территориального деления Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»,**

Instruction on standardization of names of localities and administrative-and-territorial units and how to fill in their registration-and-accounting forms.

- **«Инструкция по нормализации названий объектов железных дорог Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»,**

Instruction on standardization of names of railway features of Ukraine and how to fill in their registration-and-accounting forms.

- **«Инструкция по нормализации названий объектов гидрографии территории Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»,**

Instruction on standardization of names of hydrographic features of Ukraine and how to fill in their registration-and-accounting forms.

- **«Инструкция по нормализации названий объектов орографии территории Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»,**

Instruction on standardization of names of orographic features of Ukraine and how to fill in their registration-and-accounting forms.

-
- **«Инструкция по нормализации названий ландшафтных единиц территории Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»**

Instruction on standardization of names of landscape units of Ukraine and how to fill in their registration-and-accounting forms

- **«Инструкция по нормализации названий объектов природно-заповедного фонда территории Украины и заполнению их регистрационно-учетных форм»**

Instruction on standardization of names of nature reserve features of Ukraine and how to fill in their registration-and-accounting forms

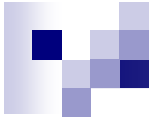
- **Инструкции по передаче географических названий и терминов зарубежных стран на украинский язык (28)**

Instructions on rendering of geographical names and generic terms outside of Ukraine into Ukrainian (28 Instructions)

-
- **Базовой картографической основой для формирования базы данных географических названий территории Украины является топографическая карта масштабу 1: 100 000.**
  - **База данных географических названий зарубежных стран создается на основе электронного газетера географических названий мира, созданного ГНПП «Картография» в 2006 г.**
  - **The basic cartographic material for forming the database of geographical names on the territory of Ukraine is a topographic map of Ukraine at scale 1: 100 000.**
  - **Database of geographical names outside of Ukraine is being formed on the base of electronic Gazetteer of geographical names of the world created by SSPE “Kartographia” in 2006.**

-
- **Разработаны информационные показатели, необходимые для нормализации и последующей регистрации наименований в базе данных Государственного реестра (географические координаты, административная привязка, варианты названия, историческое название объекта и др.). Система показателей отображает географические, лингвистические, исторические, этнические особенности ТОПОНИМОВ.**
  - **Information descriptors (fields to be filled in) necessary for standardization and the following registration of names in database of the State Register have been developed (geographical coordinates, administrative identity, alternative name, historical name etc). Descriptor system reflects geographic, linguistic, historical and ethnic peculiarities of toponymes.**

- **На основе информационных показателей разработаны регистрационно-учетные формы для сбора, нормализации и государственной регистрации географических названий Украины и зарубежных стран, установлен порядок их заполнения и введения информации в электронном виде**
- **Basing on information descriptors registration-and-accounting forms have been developed for collection, standardization and state registration of geographical names of Ukraine and outside of Ukraine, the order of their filling-out and entering the information in electronic form have been determined.**

**Регистрационно-учетная форма топонимов Украины содержит 46
информационных показателей / Registration-and-accounting form of toponymes
of Ukraine contains 46 information descriptors (fields to be filled in)**

Державний реєстр географічних назв РЕЄСТРАЦІЙНО-ОБЛІКОВА ФОРМА ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ УКРАЇНИ			
1. Основна інформація:			
Реєстраційний номер		Дата реєстрації	
Унормована назва			
Джерело встановлення унормованої назви			
Дата встановлення унормованої назви			
Унормована назва латиницею			
Вид географічного об'єкта		Ознака існування	
Джерело встановлення виду			
Дата встановлення виду		Адміністративний статус	
Адміністративно-територіальна прив'язка географічного об'єкта			
Адміністративно-територіальна одиниця (АР Крим, область)	Джерело встановлення інформації	Дата	
Район	Джерело встановлення інформації	Дата	
Міська, сільська/селищна рада	Джерело встановлення інформації	Дата	
Код КОАТУУ населеного пункту			
Географічні координати:	широта	довгота	
Номенклатура аркуша топографічної карти			
Прив'язка до інших географічних об'єктів			
2. Додаткова інформація:			
Варіанти назви	Джерело встановлення інформації	Дата	
Назва мовою національної меншини	Мова	Джерело встановлення інформації	Дата
Історична назва	Джерело встановлення інформації	Дата	
Перейменування географічного об'єкта	Джерело встановлення інформації	Дата перейменування	
Варіанти виду географічного об'єкта	Джерело встановлення інформації	Дата	
Зміна статусу (категорії)	Джерело встановлення інформації	Дата	
Зняття з обліку	Джерело встановлення інформації	Дата	
Примітки			

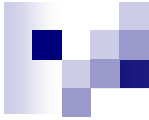
Регистрационно-учетная форма топонимов зарубежных стран содержит 36 информационных показателей /Registration-and-accounting form of toponymes outside of Ukraine contains 36 information descriptors (fields to be filled in)

Державний реєстр географічних назв РЕЄСТРАЦІЙНО-ОБЛІКОВА ФОРМА ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН			
1. Основна інформація:			
Обліковий номер		Дата реєстрації	
Унормована назва українською мовою			
Джерело встановлення українською мовою	унормованої назви		
Національне унормоване написання географічного об'єкта			
Джерело встановлення унормованої назви			
Країна (місцеположення)	Мова оригінальної назви	Офіційна (і) мова (и)	Джерело встановлення інформації
Вид географічного об'єкта		Ознака існування	
Джерело встановлення виду			
Дата встановлення виду		Адміністративний статус	
Адміністративно - територіальна прив'язка географічного об'єкта			
Адміністративна одиниця першого рівня		Джерело встановлення інформації	Дата
Адміністративна одиниця другого рівня		Джерело встановлення інформації	Дата
Географічні координати		широта	довгота
Картографічні матеріали			
Прив'язка до інших географічних об'єктів			
2. Додаткова інформація:			
Варіанти назви		Джерело встановлення інформації	Дата
Перейменування географічного об'єкта		Джерело встановлення інформації	Дата
Історична назва		Джерело встановлення інформації	Дата
Варіанти виду географічного об'єкта		Джерело встановлення інформації	Дата
Примітки			

-
- **Названия населенных пунктов Украины (ойконимы) наименее стабильный класс топонимов, что выражается в их официальных переименованиях**

- **Names of localities of Ukraine (oikonymes) are the most instable class of toponymes what is expressed in their official renamings**

-
- **Современные названия населенных пунктов и административно-территориальных единиц стандартизируются соответственно официальной информации, опубликованной в официальном нормативном бюллетене «Ведомости Верховной Рады Украины», и справочнике «Административно-территориальное деление Украины», информация в котором обновляется**
  - **The modern names of localities and administrative-and-territorial units are standardized according to the official information published in legislation bulletin “Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine/ Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy” and reference-book “Administrative-and-territorial arrangement of Ukraine/ Administratyvno-terytorialnyi ustroi Ukrainy” in that the information is permanently updated**

С целью сохранения географических названий, как части исторического и культурного наследия, осуществляется также сбор исторических названий и названий, вышедших из употребления вследствие переименований или ликвидации населенных пунктов, которым принадлежали эти названия

In order to conserve geographical names as a part of historic and cultural heritage historical names and names that are out of use now because of renaming or liquidation of localities are collected

Официальные переименования населенных пунктов Украины:

- **советский период**

наибольшее количество переименований происходило в период с 1941 – середины 70-х годов XX ст.

1. переименования названий иноязычного происхождения (венгерского, польского, немецкого, крымско-татарского, болгарского)

2. переименования украинских названий, которые по мнению идеологов, были неблагозвучными, имели религиозную или другую «негативную» окраску

Official renamings of localities of Ukraine:

- **Soviet times**

The most place name changes took place in period from 1941 till the middle of 1970s.

1. Renamings of place names of foreign origin (Crimean Tatar, Hungarian, Polish, German, Bulgarian, etc.)

2. Renaming of Ukrainian place names which were thought to be “not euphonic” and the names with religious connotations

- **современный период \ Our times**

1. уточнения названий населенных пунктов (принятие его традиционной местной формы)

little correction of place names (official names have been replaced by traditional local ones)

Ангелівка (официальное/official) – Янгелівка (местное/local)

Мельникове (официальное/official) – Мельники (местное/local)

Дібрівка (официальное/official) – Дубравка (местное/local)

2. возвращение названий на языках национальных меньшинств
return of place names in minority languages

Дяково – Неветленфолу, Петрово – Пийтерфолво

(Закарпатская область, Виноградовский р-н)

Підлісне – Йорданешти, Дубівка – Опришени (Черновицкая обл., Глыбокский р-н)

-
- **возвращение населенному пункту его исторического названия**

return of historical names to the features

*Куйбышево – **Малоянисоль** (Донецкая обл.),*

*Чапаевка – **Війтівка** (Винницкая обл.),*

*Першотравневе - **Моквин** (Ривненская обл.),*

*Комунарка – **Бзовиця** (Тернопольская обл.).*

В Государственном реестре географических названий Украины собрано и сохранено около 4 тыс. исторических названий населенных пунктов и названий, которые вышли из употребления

In State Register of geographical names of Ukraine there are about 4 000 historical names and names which are out of use now

Названия физико-географических объектов Украины – наиболее стабильные топонимы. Характерной особенностью названий физико-географических объектов Украины является вариативность (многоименность)

Names of physiographic features of Ukraine are the most stable toponyms (not changing constantly)

Гидронимы, оронимы и названия ландшафтных единиц Украины часто имеют два и более названий:

Hydrographic, orographic and landscape features of Ukraine have often two or more names:

реки Десенка (Чорторий), Мож (Мжа), Рудня (Луб'янка), Перевізня (Дубничка), Журавлінка (Чумата), Мокрий Ташлик (Сирий Ташлик), озеро Сасик (Кундук)

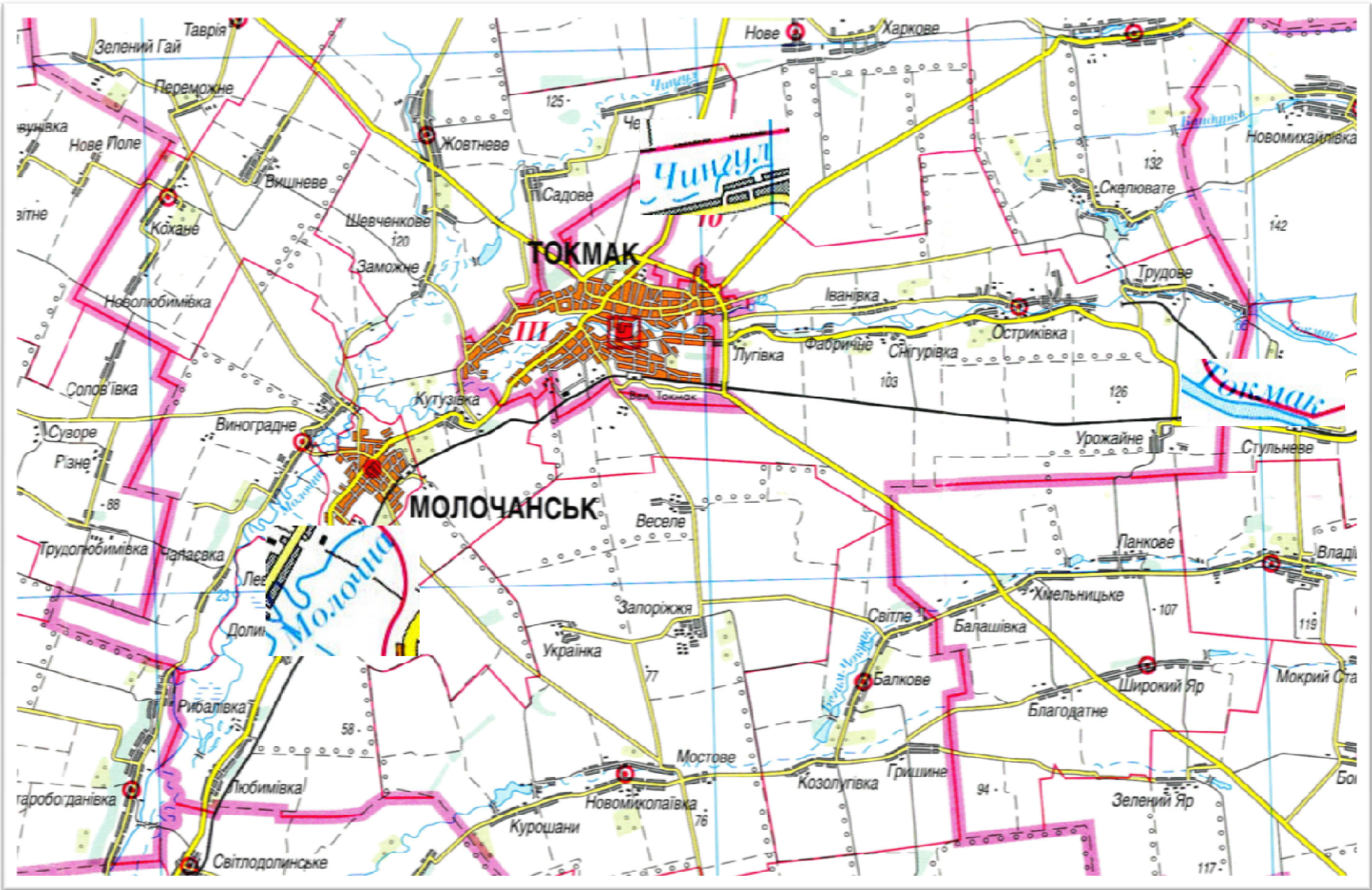
Чорна гора (Піп Іван), Чортові Гори (Балагури), гора Овидова (Овідієва, Чуприк), гора Малий Верх (Зруби)

урочища Задибінський Ліс (Задибщина), Одерадчини (Одеращина), Куликівщина (Куликів), Затучне (Затучення)

Существуют случаи, когда протяженный географический объект, преимущественно река, меняет свое название в пределах территории Украины. Так, река *Молочная* в Запорожской области берет свое начало на западных склонах Приазовской возвышенности под названием *Токмак*. Название *Молочная* река имеет после впадения в нее реки *Чингул*

There are some cases when a long geographical feature (as a rule river) changes its name within the territory of Ukraine. So, *Molochna river* in Zaporizhska oblast (Zaporizhzhia Region) has its origin in west slopes of Pryazovska Height under the name *Tokmak*. The name *Molochna* it has after Chynhul river joins it

1. Основна інформація (фізико-географічний об'єкт)			
Реєстраційний номер	Порядковий номер	Дата реєстрації	Ф-2718 2718 12.04.2013 8:51:35
Унормована назва	Молочна		
Джерело встановлення унормованої назви	Словник Гдронімів України. 1979		
Дата встановлення унормованої назви	31.12.1979		
Унормована назва латиницею	Molochna		
Вид географічного об'єкту	Ознака існування	річка існує	
Джерело встановлення виду	Топографічна карта України масштабу 1:100 000		
Дата встановлення виду	31.12.1990		
Адміністративно-територіальна прив'язка географічного об'єкта			
Адміністративно-територіальна одиниця (АР Крим, область)	Запорізька обл.		
Джерело встановлення інформації	Дата	Топографічна карта України масштабу 1:100 000 31.12.1990	
Район	Джерело встановлення інфор...	Дата	
Географічні координати			
N/S	Широта (°)	Широта (')	Широта (")
E/W	Довгота (°)	Довгота (')	Довгота (")
Абсолютна висота (м)		Номенклатура аркуша топографічної карти	
		L-36-47	
Прив'язка до інших географічних об'єктів		Впадає в оз. Молочний Лиман (басейн Азовського моря), У верхній течії має назву Токмак.	
2. Додаткова інформація			
Країни, на території яких розташований об'єкт		Україна	
Варіанти назви / Джерело встановлення інформації / Дата			
Назва мовою національної меншини / Мова / Джерело встановлення інформації / Дата			
Історична назва / Джерело встановлення інформації / Дата			
Перейменування географічного об'єкта / Джерело встановлення інформації / Дата пер...			
Варіанти виду географічного об'єкта / Джерело встановлення інформації / Дата			
Зняття з обліку		Джерело встановлення інфор...	Дата зняття з обліку
Примітки			
Токмак-це верхів'я Молочної ріки, і вона змінює назву.			
Дод. джерела:			
Виконавець		Дата виконання	
Гришина Поліостан Ельшан К.		12.04.2013	
Павлюк		12.04.2013 0:08:28	

1. Основна інформація (фізико-географічний об'єкт)			
Реєстраційний номер	Порядковий номер	Дата реєстрації	2706 11.04.2013 9:52:46
Унормована назва	Токмак		
Джерело встановлення унормованої назви	Словник Пдронімів України. 1979		
Дата встановлення унормованої назви	31.12.1979		
Унормована назва латиницею	Tokmak		
Вид географічного об'єкта	Ознака існування	річка існує	
Джерело встановлення виду	Топографічна карта України масштабу 1:100 000		
Дата встановлення виду	31.12.1988		
Адміністративно-територіальна прив'язка географічного об'єкта			
Адміністративно-територіальна одиниця (АР Крим, область)	Запорізька обл.		
Джерело встановлення інформації	Дата	Топографічна карта України масштабу 1:100 000 31.12.1988	
Район	Джерело встановлення інфор...	Дата	
Географічні координати			
N/S	Широта (°)	Широта (')	Широта (")
N	47°	14'	00"
E/W	Довгота (°)	Довгота (')	Довгота (")
E	35°	35'	50"
Абсолютна висота (м)	Номенклатура аркуша топографічної карти		L-36-36
Прив'язка до інших географічних об'єктів	Верхів'я ріки Молочної (басейн Азовського моря)		
2. Додаткова інформація			
Країни, на території яких розташований об'єкт	Україна		
Варіанти назви / Джерело встановлення інформації / Дата			
Назва мовою національної меншини / Мова / Джерело встановлення інформації / Дата			
Історична назва / Джерело встановлення інформації / Дата			
Переіменування географічного об'єкта / Джерело встановлення інформації / Дата пер...			
Варіанти виду географічного об'єкта / Джерело встановлення інформації / Дата			
Зняття з обліку	Джерело встановлення інфор...	Дата зняття з обліку	
Примітки	Токмак-це верхів'я Молочної ріки, і вона змінює свою назву. На Топографічній карті України масштабу 1:100 000 має назву Токмачка. Дод. джерела: 001. Географічна енциклопедія України. Т.3. 1993.002. Каталог річок України / Швець Г. І. - К.: Видавництво Академії наук УРСР, 1957....		
Виконавець	Дата виконання	Гришина Полюстан Ельшан К. 11.04.2013	
Перевірено	Дата перевірки	Гришина Полюстан Ельшан К. 11.04.2013 10:07:20	

В процессе установления официальных названий физико-географических объектов мы учитывали:

- **соответствие его письменной формы нормам и правилам украинского языка**
- **использование названия на картах (современных и исторических), в топонимических и других изданиях**
- **этимологию и историю названия**
- **традиционность в использовании названия на местном уровне**

For establishing official names of physiographic features the following criteria have been taken into account:

- **the written form (spelling) has to meet Ukrainian language regulations and rules**
- **the name must be used on maps (modern and historical), in toponymic and other publications**
- **etymology and history of name**
- **the name must be used at the local level**

Микротопонимы территории Украины:

- **имеют узкую сферу употребления, функционируют в пределах определенной микротерритории**
- **несут географическую, лингвистическую и историческую информацию, которую не содержат никакие другие источники**
- **образуются на основе диалектов и наречий украинского языка. Составной частью микротопонимов часто являются местные (народные) географические термины**

Microtoponyms of the rerritory of Ukraine:

- **are not widely used, they are used only within a certain microterritory**
- **carry geographical, linguistic and historical information that is not contained in other sources**
- **appear on foot of dialects and parlances of Ukrainian language. Local (peoples) geographical generic terms are often a component of microtoponyms**

Примеры местных (народных) географических терминов:

Examples of local (peoples) generic names:

Грунь – верхняя часть горного хребта

клива – безлесая гора

Горґан – высокая каменная вершина

макітра – гора, поросшая лесом

гало (гале) – сырое, переувлажненное место

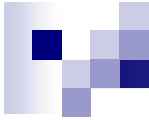
фоса – канава, ров

Примеры стандартизированных микротопонимов, названия которых содержат местные (народные) географические термины:

Examples of standardized microtoponyms containing local (peoples) generic names:

гора Малий Горґан, гора Чорна Клива, струмок Фоса, болото Гало, урочище Блудний Грунь, урочище Вовче Гало, урочище Макітра

-
- **Нормализация названий социально-экономических объектов Украины (объектов железных дорог) осуществляется по официальным материалам Министерства инфраструктуры Украины**
  - **Нормализация названия объектов природно-заповедного фонда осуществляется по материалам Департамента заповедного дела Министерства экологии и природных ресурсов Украины**
  - **Standardized names of socioeconomic features of Ukraine are established according to the official documents of the Ministry of Infrastructure of Ukraine**
  - **Standardized names of nature reserve features are established according to the official documents of Department of Reserve Management and Studies of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine**

База данных Государственного реестра географических названий Украины насчитывает более 58 тыс. географических названий:

- **более 39 тыс. названий объектов административно-территориального деления (включая исторические названия и названия, вышедшие из употребления)**
- **более 15 тыс. названий физико-географических объектов (включая названия объектов природно-заповедного фонда)**
- **около 4 тыс. названий социально-экономических объектов**

Database of State Register of Geographical Names of Ukraine contains more than 58 000 geographical names:

- **more than 39 000 names of administrative-and-territorial units (including historical names and names that are out of use now)**
- **more than 15 000 names of physiographic features (including names of nature reserve features)**
- **about 4 000 names of socioeconomic features**

СПАСИБО ЗА ВНИМАНИЕ!
THANK YOU FOR ATTENTION!